

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemani velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 46.

Ljubljani, v petek 26. februarija 1892.

Letnik XX.

Podpora vinorejcem za nove nasade.

(Govoril Viljem Pfeifer v državnem zboru 17. febr.)

Visoka zbornica! Da se kot član vinorejskega odseka oglasim k besedi, storim zato, ker sem bil na svojo žalost zbolel za hripo ter nesem mogel nasvetovati potrebnih jasnejših prememb v predlogi. To velja posebno o besedah v 1. odstavku: „v kaki občini“, „na uničujoč način“ in „začasna revščina“.

Opozarjam visoko zbornico na slabo izkušnjo, katero smo imeli pri postavi o odpisovanju zemljiških davkov z enakim izrazom „začasna revščina“; davčni organi se seduj prepirajo, kaj je „začasna revščina ali stiska“.

Drugič naj se opusti po mojih mislih v 5. odstavku določena enaka podpora iz deželnega zaklada. To misel pa s tem podprem.

Vladna pomoč in nasvet gospoda tovariša dr. Marcheta imata dober namen, pa ne zadoščata proti trtni uši, ker oba zahtevata, da mora prej trtna uš pokazati se na uničujoč način in nastati revščina v občini, predno dovoli država podporo. Posestnik mora torej prej postati berač, predno dobi pomoč, mora prej utoniti, predno se mu pomoli slamnata bilka. (Veselost.)

Po mojih mislih se ne sme čakati na to, da trtna uš posestniku uniči trte in ga spravi v revščino. Mejem lahko preteče že več let, da se vsako leto manj, naposled pa nič ne pridela; tako dolgo se ne sme čakati s podporo, ker zopet traja štiri do šest let, predno rodé nove trte. Med tem časom pa je vinorejec lahko že berač, ker vso škodo mora sam prenašati s svojo družino. Tu pa se ne gré za jedno družino, za jednega posestnika, ampak za brezštevilne družine. Trtna uš lahko zadene cele dele dežele.

To pa se mora zabraniti, predno se nesreča povsod razširi; to pa se more zgoditi, če vinorejec

takoj, ko se prikaže trtna uš, prične vojsko proti nji, da to svoje delo razdeli na več let, in tako manj hudo občuti vsakoletno škodo. Če vsakdo prične ob pravem času, mnogo lažje morejo potem vinorejci prenašati škodo, in tako obvarovati mnogo ljudskega premoženja. Zato pa po mojih mislih ni prav, da pride pomoč šele po nesreči; ogenj se mora gasiti, predno zgori hiša. Po požaru je vsaka pomoč za nova poslopja prepičla.

Previden gospodar se zavaruje proti ognju pred požarom in pred nesrečo, zakaj pa naj čakamo, da nam trtna uš prej vse uniči. Dovolj je, če se pokaže v jednom vinogradu. Izkušnja uči, da je vsa vinska gora v kratkih letih uničena, če se je trtna uš pokazala le na jednom kraju ali pa v sosesčini.

Kako na široko pa mora biti trtna uš, da moramo reči „na uničujoč način“? Ali naj se ta prostor meri absolutno, ali po odstotkih cele vinske gore? Ker se to v postavi jasno in določno ne pové, bodo izvrševalni organi delali na razne načine, jeden tako, drugi drugače; tudi se bode zgodilo, kar je rekel grof Wurmbrand, da ne bode nihče kriv, če ostane postava mrtva črka, ne državni zbor, ne vlada, ne organi. Ta nejasnost postave bi se morala popraviti morda tako-le:

„Če se v kakem vinorejskem kraju zasledi zalega trtne uši, more poljedelski minister posestnikom okuženih in vseh v okrožju osmih kilometrov ležečih vinogradov dovoliti iz državnega zaklada brezobrestna posojila, da posestniki popravijo vinograde, če sami nemajo dovolj sredstev in premoženja.“

Daljava osmih kilometrov se more premeniti, ali skrajšati ali razširiti.

Ker je tudi pomen „začasne nadloge“ jako raztezen, torej nedoločen, skušal sem sestaviti jasnejše besede.

Bogatemu posestniku vinogradov ni treba državne podpore, ker si sam lahko pomaga; potreben

pa je podpore, kdor sam ne more popraviti vinograda. Začasna nadloga pa ni neobhodno potrebna.

Posestnik ima njive, travnike, gozde, pa nema denarja za popravo vinogradov. Kdo mu je porok, da je začasno v nadlogi?

Tudi meščani imajo vinograde, poleg tega pa obrt, ki jim daje sredstva za življenje, pa ne za popravo vinogradov. Ali ti ne dobodo nobene pomoči? Besede v postavi naj so torej jasne, da ni nobenega dvoma, kdo ima pravico do podpore.

Sicer pa je glavna stvar nadloga vinograda in ne posestnikova; če se vinograd popravi, rešen je tudi posestnik.

Vinograd pa ne daje samo kruha posestniku, ampak je tudi državno premoženje; donša denar iz zemlje, kakor rudniška jama. Od tega denarja dobe država, dežela, okraj, občina davke in doklade, kapitalisti svoje obresti, dobé tudi obrtnik, meščan, fabrikant svoj del od imovitega vinorejca. Če je torej vinorejec v nadlogi, trpe z njim tudi drugi, ker v vsaki sobi nekaj ostane od denarja, ki ga pridobi vinorejec. Že pregovor pravi: „Če kmet nema denarja, tudi meščan ga nema.“ (Prihrjevanje.)

S tega stališča je treba presojeti podporo vinorejcem, zato je meje državne pomoči ne smejo biti preozke. Vinoreja v Cislitvaniji je vendar več vredna in živi več pridnih ljudi kakor pa donavska parobrodna družba, za katero se je takoj dovolilo pet milijonov podpore. (Res je!) Od vinoreje je odvisna tudi brambena moč; brez kruha ni delavcev, ni družin, ni novincev. Z ozirom na to bi morala država deliti premije za zboljšanje vinogradov, ne pa stiskati s posojili, ki se bodo itak vrnila.

Torej proč z določbo „začasne nadloge in stiske“; dovolj je, če mora posestnik vinograd popraviti in nema premoženja.

Tudi beseda „občina“ naj se nadomesti z besedo „vinski kraj“, ker ta obseza več občin. Sicer ne dobi pomoči le deset korakov oddaljena sosedna

LISTEK

Sreča.

Pisali so meseca julija l. 1814. Bilo v je Filadelfiji. V najsnažniši ulici pred podrtinsko hišo je stal mož, star okolu dveintrideset let, zagorelega obraza, precej tršat, opravljen v semanjico, zapeto do vratu. Pozvonil. Črnc pride odpirat.

„Morem li govoriti s Stef. Žirardom?“

„Ne, moj gospod, ni ga doma.“

„Morem li ga pričakati?“

„Izvolite povedati svoje ime.“

„Ime mi je kapitan Laford, doma sem s Francoskega.“

Črnc pogleda na papir, na katerem je imel zapisanih mnogo imen. Ko jih preleti s pogledom, odgovori:

„Vašega imena ne najdem na listini. Ali ste izmed onih, katere Žirard vselej prédse pusti?“

„Ne, Žirarda ne poznam; nikdar ga še nisem obiskal.“

„Ali vam je obljubil, da se bota sešla?“

„Tudi ne. Večkrat sem mu pisal, a nobenkrat nisem dobil odgovora.“

„Potem ne mara vašega obiska; nepotrebno je, da ga pričakajte.“

„Važno je, da ž njim govorim. Kaj naj storim, da se snidem z njim?“

„Ne vém.“

Kapitan stisne strežaju v roko dva dolarja. S tem omehčan pravi:

„Žirard hodi vsak dan zjutraj na vrt in tam prodaje sadje in zelenjavo. Tam ga poiščite.“

„Dobro, pa pojdem tja.“

„Toda varujte se, da ga ne nagovorite prodajočega. Držite se v strani ter ga ne puščajte iz vida. Kadar bote videli, da je svoje opravke izgotovil, stopite k vozu, v katerem se je pripeljal. Čakajte, da pride, pa boste mogli z njim govoriti. Ali ga poznate?“

„Da, poznam ga. Dal sem si ga pokazati na borzi.“

„Veste, kje ima vrt?“

„Vém.“

Kapitan gre. Drugo jutro zgodaj se postavi na Žirardov vrt. Pri vratih vidi nezatni vozič; konje je držal dvanajsetletni strežaj, po nepotrebem, ker žival je bila slaba, torej ne več vajena kopitati. Ljudje so hodili in kupovali. Laford gre z njimi, stopi na stran ter Žirarda ne pušča izpred očí. Tu je videl moža, že zdaj premožnega in prebogatega, kako trži z zelenjajo, katerega bogastvo pa se je v 17 letih zatem pomnožilo do neverjetne visokosti, ki je hiše štel ne po številkah, no po predmestjih,

katerega ladije so rezale po vseh morjih, in kako se trdovratno pogaja za ceno s kupci. Géslo njegovo je bilo: sterling se sam varuje, krajcar morajo pa drugi.

Kapitan čaka, da Žirard prodajo konča. Nato stopi k vozu pri vratih.

„Kaj čakate tu?“

„Čakam vas.“

„Čemu?“

„Govoril bi rad z vami.“

„Kdo ste?“

„Laford, kapitan, inženér, gojenec politehnične šole.“

„Od kod prihajate?“

„Iz Francoske.“

„Kaj iščete pri meni?“

„Ponujam vam svojo službo, svoje zmožnosti.“

„Stopite v voz. V mestu bova dalje o tem govorila.“

Laford stopivši v voz, ne izpregovorivši besede, sede poleg Žirarda ter se molčé peljeta v Filadelfijo. Dospevši pred hišo bogatega moža, izstopita, gresta v posebno sobico, sedeta.

„Iz katerega mesta francoskega ste?“

„Iz Ren.“

„Jaz sem iz Perigeja. Pre 60 leti sem bil tam porojen. Kakor pravite, ste politehnik.“

občina, če se ni tam prikazala trtna uš; to je proti smislu postave, ki se naj torej popravi.

Tudi določba, da mora v enaki meri pomagati dežela, ni pravična; dežela in država ne moreta enako pomagati, ker nista jednaki. Dežela nema pravice nakladati davkov, kakor država, nema carine, monopolov, kolkov, pristojbin itd. Dežela more pobirati naklade le od direktnih davkov in nekaterih vžitinskih davkov. Ta pa ni nič proti državnim direktnim in indirektnim davkom. Država ima dohodkov 585 milijonov. Dohodki nekaterih vinorejskih dežel znašajo dva do tri milijone. Kako more dežela toliko pomagati kakor država?

Od dežel, ki neso države, zahtevajo enakost. Ogerska je z Avstrijo tostran Litave tudi jednaka. pa nosi le 30 odstotkov skupnih bremen, namesto 50. In Ogerska je na Francoskem nakupila skoraj vse ameriške trte in tako nas prehitela, da zopet velja pregovor: Austria erit in orbe ultima.

Od dežele se more zahtevati le toliko podpore, ki je v pravem razmerju z dohodki.

Če zahtevate torej enako pomoč od dežele, hočete onemogočiti sploh vso podporo. Kje pa naj dežele dobé denarja za potrebna posojila, s katerimi bi se mogli popraviti vinogradi? Ali naj dežele obnemorejo? Večkrat je država že dajala podpore in brezobrestna posojila brez enake deželne pomoči. Država naj sama pomaga, to je že večkrat storila: leta 1873 je po polomu posodila 80 milijonov propali industriji, tedaj ni bilo govora o deželni podpori. Po elementarnih škodah je država dajala podpore koroški, tirolski, gališki, češki deželi brez pomoja enake deželne pomoči.

Država sama je dolžna pomagati, ker s tem varuje svojega davkoplačevalca in kmetiški stan, ki jej daje vojake. Noben trgovec noče svojih sužnjev uničiti, ker so njegovo premoženje, njegova delavska moč.

In državi je vendar njen državljani toliko vreden, kakor suženj trgovcu ali naseljencu — država se vendar ne bode dala osramotiti od naseljencea. (Prav dobro! Veselost.)

Če pa državna pomoč ne bode zadoščala in bode stiska le rastla — kaj pa potem? Tedaj bode vsaka pomoč že prepozna.

Lakota v Rusiji, gospôda moja, je opomin za Avstrijo z ozirom na trtno uš. V Rusiji še-le tedaj prepovedó izvažati živež, ko je že vse izvoženo. Modra vlada bi morala izvoz prepovedati že ob žetvi; lakota bi ne bila tolika — to je kazen za počasnost.

Ker pa s premembami nočem zavleči hitre pomoči stiskanim vinorejcem, prosim visoko vlado, naj bi se pri izvrševanju ozirala na moje nasvete, ker se ne gré le za pomoč v nadlogi, ampak tudi za ohranjenje važnih davčnih predmetov. Sicer pa rad priznam, da je današnja predloga prvi veseli korak v podporo propalemu vinorejstvu, zato bodem glasoval zá-njo. (Pohvala.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. februarija.

Notranje dežele.

Mladočeht in plemstvo. Mladočeško glavno glasilo zopet napada na vse mogoče načine Staročehe, ker se s pajdašijo konservativnimi plemenitaši. Grégrov organ trdi, da konservativno plemstvo takoj zgine, ako le hoče vlada. Na take nezanesljive zastopnike se ne more zanašati češki narod. Zabavljanje Mladochehov se nam zdí popolnoma nerazumljivo. Brez češkega plemstva ni mogoča nobena Čehom prijazna večina ni v deželnem, ni v državnem zboru. Zatorej ni patrijotično, veleposestnike odrivati od sebe. S samimi odločnimi govori v parlamentu ni prav nič pomagano, povsod odločuje le večina. Da se pa konservativni veleposestniki ne ustrašijo vsake vladne sape, so pa že dostikrat pokazali. Več desetletij podpirali so Staročehe proti vladi. Samo češki zastopniki morajo gledati, da ne odbacnejo od sebe konservativnih veleposestnikov.

Češko. Liberalni listi se silno jezé, da vlada misli bivšega staročeškega državnega poslanca Hajeka imenovati predsednikom praškega trgovskega sodišča. Hajeku ne morejo družega očitati, kakor da se je poganjal za češki notranji uradni jezik. Sposobnosti mu tudi noben nemški list odrekati ne more. Sevêda našim Nemcem ni mari za sposobnost, njim je le za politično mišljenje.

Bukovina. Včeraj smo že omenili razpora mej bukovinskim deželnim predsednikom in deželnim glavarjem. Kakor danes posnamemo iz drugih poročil, ni ono brezimno pismo pravi vzrok razpору, temveč je le razpor pospešilo in poostrilo. Rumunski veleposestniki so pod prejšnjima deželnima predsednikoma Alesanijem in baronom Pinom bili dobili velik vpliv v vseh zastopstvih v deželi. Sedanji deželni predsednik grof Pace je pa skušal nekoliko omejiti ta vpliv in se je veleposestnikom zaradi tega hudo zameril. Predsednika so podpirali skoré vsi deželni poslanci mest in kmetijskih občin. Veleposestniki začeli so pa bajé na vse mogoče načine delati proti predsedniku, da bi mu izpodkopali stališče. Osnovali so poseben list, ki je dosledno delal proti predsedniku. Omenjeno pismo je ravno prav prišlo namestnikovem nasprotnikom, da so mogli prirediti veliko demonstracijo proti predsedniku, od katere so pričakovali ugodnega vspeha. Ker je večina deželnih poslancev odložila mandate, pričakuje se, da se v kratkem deželni zbor razpusti.

Ogersko. Predvčeraj se je bil zbral kapitel vseh ogerskih benediktincev, da je določil kandidate za mesto nadopata na Šmartinski gori, ker je dosedanjí nadopat bil imenovan primasom ogerskim. Kapitel je izbral pisatelja Feherja, Villany-a in Wagnerja. Prvi bode najbrž dobil to mesto, ki je zaradi tega pomenljivo, ker je šmartinski nadopat član ogerske gospodske zbornice.

Vnanje države.

Črnogora. V Črnigori je letos veliko pomanjkanje. Prejšnja leta so dobivali mnogo žita iz Rusije, ali letos Rusija sama doma žito potrebuje. Denarja ni, da bi mogli kupiti žita. Prebivalstvo se torej močno izseljuje zlasti v Turčijo.

Makedonija. Sedaj je že jasno, da srbski koraki v Carigradu nemajo zares družega namena, nego nasprotovati bolgarskemu eksarhatu. Patrijarha so prigovarjali, da naj pusti slovansko bogoslužje tistim makedonskim občinam, ki odstopijo od bolgarske cerkve in se podredé patrijarhatu, in jim dovoli še kake druge ugodnosti. Vse meri torej na to, da bi v Makedoniji podkopali bolgarsko cerkev,

najmočnejšo oporo bolgarstva v Makedoniji. Srbijska baje v Carigradu ni dosedaj ničesa dosegla. Grki se menda bojé, če se nekaterim slovanskim občinam, podrejenim patrijarhatu, dovoli slovansko bogoslužje, jo bodo tudi druge zahtevale. V Makedoniji se pa slovansko prebivalstvo vzlic vsem agitacijam neče ločiti od bolgarske cerkve.

Srbija. Državno pravdníštvo bode tožilo časopis „Videlo“ zaradi znane izjave Garašaninove, v kateri se ministerskemu predsedniku očita laž in izdajstvo.

Rusija. Žalostne so razmere v mnogih gubernijah. Letos je glad in drugo leto preti zopet. Ozimna je jeseni slabo odrasla in je v mnogih krajih že pozebla. Cena zemljiščem je močno pala. Prodajejo se že prav za slepo ceno. Trgovina in obrtnija pešate, ker kmet nema denarja, da bi kupoval. Trgovci v Peterburgu in Moskvi odpovedali so že mnogim pomočnikom, ker ni nobenega posla. V Rusiji je huda gospodarska kriza, ki se ne bode hitro poravnala.

Francija. Ministerstvo še sedaj ni sestavljeno. Rouvier se je pogajal z raznimi osebami, ali se je nazadnje preveril, da mu ni moči sestaviti vlade, in je dotični nalog končno odklonil. Carnot je včeraj popoldne poklical bivšega učnega ministra Bourgeois in se z njim posvetoval. Morda mu je naročil sestavo nove vlade. Ker je Bourgeois radikalec, bila bi nova vlada radikalna. Predsednik republike bi pa posebno rad obdržal v ministerstvu dosedanjega ministra vnanjih stvari, Ribota, ker le tako je pričakovati, da se ohranijo sedanje dobre razmere z Rusijo. Ko bi prišlo radikalno ministerstvo in bi tudi Ribota ne bilo v njem, ni dvomiti, da bi v Rusiji zgubili precej simpatij za Francoze.

Nemčija. Predvčeraj je nemški cesar otvoril z jako pomenljivim govorom braniborski provincialni zbor. Omenjal je, da nekateri zabavljajo proti sedanjemu vladanju v Nemčiji, kakor bi bila Nemčija zares najslabše vladana država. Dotičniki naj pa ostavijo Nemčijo, ako jim sedanje razmere ne ugaajo. Odločno je naglašal, da je nova pot, po kateri hodi nemška vlada, prava, in da s te poti ne krene. Nemški cesar je s tem dal razumeti, da ne odstopi od poti, katero je nastopil. Ta govor je pač neprijetno donel na ušesa nasprotnikom verske šole.

Anglija. Vlada je predložila spodnji zbornici predlogo o vredbi šolstva na Irskem. Po tej predlogi se uvede v mestih takoj občna šolska dolžnost, na deželi polagoma. Otroci pod najstjim letom se ne smejo rabiti za delo v tovarnah in druga jednaka dela, starejši do 14. leta pa le, če so poprej v šoli že dosegli kake vspehe. Šolnina se bode odpravila. Predloga sama na sebi ni napačna, ko bi le imeli kako zagotovilo, da se po šolah ne bode širil protestantizem. Tako je pa nevarna, ker bode državne šole, v katerih šolnine ne bode, podkopale tla zasebnim katoliškim šolam. Bojimo se, da vlada ima ta namen s to šolsko predlogo.

Izvirni dopisi.

Iz Podmelca, 23. februarija. Letos nam je zima dolgo prizanašala ter pozno odela utrujeno zemljo. Prvi sneg je bil tudi v Podmelcu, v takozvani hribovski Nici, že skopnel in z radostnim veseljem smo sledili znamenja oživljajoče narave. Pretečeni teden pa je zopet pobelil sneg naše tolminsko hribovje, v nedeljo zjutraj 21. t. m. pa je začelo dežiti. Že dopoldne je vihrala lična trobojnica na visokem mlaju ter oznanjevala vaščanom in sosedom izvanredno slavnost, kojo bode čitalnica povodom

„To sem, moj gospod.“

„Imate znanja v delih civilno-inženérskih?“

„Imam.“

„Morete postavljati mline, delati mostove, ustanavljati obrtna podjetja, napravljati ceste po zarastenih krajih in neobdelanih poljih?“

„Vse to znam.“

„Ali ste zdravi?“

„Sem.“

„Ali ste srčan?“

„Francoz sem.“

„Ne mislim srčnosti, ki dela, da greš na bojišču smrti nasproti; mislim ono, ki more prenašati pomanjkanje in napore.“

„Tudi to srčnost posedujem.“

„Ali res želite koristiti onemu, ki bo skrbel za napredek in ki vas bo osrečil, če se bote pokazali, da ste vredni njegovega varstva?“

„To so moje odkritosrčne želje.“

„Dajte semkaj prinesiti vaše potne stvari. Tam imate sobo.“

Laford takoj odide. Vrne se z delavcem, nosečim mu prtíjago. Tu vidi svojega gospoda razgovarjajočega se s kargaderjem*). Laford se hoče od-

straniti. Žirard pa mu migá, naj ostane. Žirard je bil zadovoljen s svojim podtrgovcem, pregledujoč mu račune prevoznje, stanja v luki, popis tovara.

„A to še ni vse, moj gospod“, reče kargader; „pripeljal sem vam tudi nekaj, česar morda niste pričakovali.“

„Kaj takega?“

„Vašo gospo sestro.“

„Mojo sestro?“

„Da, gospod.“

„Kam ste jo peljali?“

„V hotel Uvêštingten.“

„Nisem li prepovedal vam, kakor tudi vsem svojim kapitanom in kargaderjem, da nihče ne sme nikogar izmed mojih semkaj pripeljati?“

„Rekli ste.“

„Čemu ste jo torej pripeljali?“

„Nisem se mogel ustavljati njenim prošnjam.“

„Pojdite v mojo pisarno, tam vam naj izplačajo, kar ste zaslužili; vi niste več v moji službi.“

„Ali, moj gospod.“

„Odidite!“

Kargader gre.

Nato pozvoni Žirard. Pride komij. Temu naroča:

„Pojdite v „Uvêštingten“, pa recite moji sestri Magdaleni Žirard v mojem imenu, da še nisem po-

zabil, kako me je pred 49 leti oropala moje dedovine, in da ji prepovedujem stopiti pred moje oči. Povejte dalje, če se hoče vrniti na Francosko, da ji plačam vožnjo na ladiji „Kameleon“, ki odide v petih dneh, ter da ji dajem v Perigeju mirovine pet dolarjev na teden, če ostane pa v Filadelfiji, nimam oblasti goniti jo proč, toda od mene naj ne pričakuje niti najmanjše podpore. Povejte ji to z mojimi besedami. Z Bogom!“

Komij gre izvršit nalog. Žirard pa reče Lafordu:

„Všeč mi je, da ste bili priča, kar se je godilo. Izvedeli ste dvoje, kar vam je treba pametiti, če hočete ostati v moji službi. Prvič hočem, da se vsi moji ukazi izvajajo do črke; drugič, da mu nikdar ne odpuščam, ki je škodil mojim koristim. To si dobro zapišite v spomin; a zdaj pojdite ter bodite na razpolaganje načelniku mojih pisaren. V desetih dneh dobite opravka.“

Drugi teden pokliče Žirard svojega novega znanca, pa mu reče:

„V Kentukiju obdelujem velike kosove še neorane zemlje. Šli bote tje ter vodili delo 1200 pionerjev. Oni, na katerega mesto stopite, in ki ga odpoklicujem, vam bo dal potrebne napotke, kako izpolnjujete svoje dolžnosti. Napotki so za vse slu-

*) Najeti trgovec, ki v ladiji natovorjeno blago na določeno mesto vozi, tam prodaje ter o računu gospodarju poroča.

dvajsetletnice ustanovitve praznovala. Meni, blagi čitatelji, sicer ne pristojajo opisovati slavnosti, prisvajam si pa vendar dolžnost ter v naglici priobčim nekaj vrstic.

Kakor iz uvoda razvidno, bilo je vreme zelo neprijetno, da slabjšega nismo mogli pričakovati; vrljub temu so prihajali z raznih strani narodnjaki: iz Tolmina, Volč, Grahovega, od sv. Lucije in od drugod, tako da je bila nepričakovano okrašena prostorna dvorana z domačimi in tujimi gosti prenapolnjena in mnogo jih je moralo celó na hodniku ostati. Tudi pri tej priliki, kakor obično, je pevski zbor iz Tolmina skazal našemu društvu svojo vztrajno naklonjenost ter se skupno pripeljal. Duhovščina gojila je vzajemno z drugimi izobraženimi stanovi milodoneči materni glas, tako najdemo tudi pri naši čitalnici ustanovitelja, osnovatelja v osebi duhovnika, bivšega tukajšnjega duhovnega pomočnika, sedaj na Vipavskem službujočega g. Kerkoča, katerega je odbor imenoval pri tej priliki častnega uda. On je leta 1871 z marljivo požrtovalnostjo in vztrajnostjo z drugimi dijaki, ki so sedaj duhovniki, profesorji in uradniki, budil naše ljudstvo k narodni zavesti in storil z ustanovitvenjem čitalnice prvi korak. Nenavzočega, vendar v duhu gostov pričujočega ustanovitelja pozdravi gospod predsednik Božič, slika v premišljenem govoru dvajsetletno čitalnično delovanje in vspevanje ter sorojake vspodbuja k složnemu in skupnemu narodnemu delovanju.

Sledile so točke občno pohvaljenega petja, v katerem se naši pevci pri vsaki priliki odlikujejo.

Kakor že v vabilu sporočeno, predstavljala se je igra v petih dejanjih: „Stari Slovani“, in to s toliko natančnostjo in spretnostjo, da so gledalci z vso pozornostjo sledili posameznim prizorom. Igra je vsem ugajala, ker igralci so svojo nalogo izvrstno izvršili. Odobravanja in ploskanja ni bilo konca. Kdo bi si vendar mislil, da se v Podmencu, v gorskem zatišju vršijo predstave, igre v petih dejanjih s toliko spretnostjo.

Bila bi predolga kritika posameznih igralcev, vskliknemo vsem: Živeli!

To je bila slavnost dvajsetletnice in skupna poštena predpustna zabava; želeli bi pa bilo, da bi se povsod ples nadomestil s petjem, govori in igrami, katere blažijo čut in probujajo ljudstvo. Konečno pa bi rad v kratkih hipotetizah razvil slavnostni govor g. učitelja Krajnika, pa s prostorom ste vedno v zadregi in tako omenim le bistvene točke zanimivega govora. Čast, komur čast, pravi pregovor, tako tudi vso čast našemu vsestransko marljivemu in vzornemu vzgojitelju mladine, gospodu učitelju, kateri z vzglednimi nauki širi narodni prosih in v to svrhu res mnogo truda in časa žrtvuje. Slikal je z nahušenim govorom zgodovino naših pradedov Slovanov v sužnjosti tujstva pod krvoločnimi Turčini, zatiranih od sosednih narodov itd. Spoštovanje in zaslug korenjaku nihče ne more zanikati! Tako naprej, naj grom razsaja, strela udarja; — Za vero vse, za dom, cesarja!

čaje, vendar ne taki, da bi jih ne mogli kaj premeniti. Želim n. pr., da postavljate hiše na prikladnejših krajih in zdravejših, kakor stojé v načrtu; da napravljate mline in železarne na vseh večjih rekah, koder bo ugajala krajevnost; da delate pota in potrebna občila. Vsak teden mi bote pisali, s čim se pečate, na kake ovire ste zadeli, kako jih vzmagujete. Jaz pa vam bom pisal le takrat, kader se bom imel kaj pritožiti, vam kaj očitati, ali pa vam odtegniti svoje zaupanje. Ravnajte tako, da od mene nikoli pisma ne dobite.“

Laford potuje v Kentuki. Naseli se sredi gozdovja, kjer še nikoli ni bilo slišati človeškega glasu, in sam stanuje v leseni baraki. Odpoklicanec mu razkazuje račune o pričeti delih, daje mu nasvete, kakoršne je sam dobil, pa se vrne v Filadelfijo. Laford je jel živeti, kakor pravi redovnik. Vodeč poveljstvo pijonirjev se je ves posvečeval velikan-skemu podjetju. Redno je dobival potrebni denar, da je plačeval delavce; delil ga je pravično, da ni moglo biti nikjer nezadovoljnosti; živel je z njimi, kakor njih vrstnik. — Tako je preživel tri leta. Pisal je vsak teden v Filadelfijo, nikoli dobil odgovora. Po izteku tega obroka mu pošlje Žirard namestnika, a njega pokliče nazaj. Prisedši v hišo svojega gospoda Laford ne sliši ne hvale, ne graje. Žirard ga postavi v pisarno, v skladišča, v prodaj-

Veselia se bode ponavljala z igro „Stari Slovani“, kakor sem slišal, o Veliki noči ali pa ob počitnicah.

Komensky.

Iz Trsta, 24. februarja. V neki seji mestnega zbora našega obrnil se je poslanec in mestni svetovalec vitez Nabergoj do mestnih očetov ter jim pokazal, kako bi si lahko prihranili precejšnjo svoto letnih stroškov. Dokazal je, da mesto po nepotrebnem izdaje vsako leto 100.000 gl. za komunalno gimnazijo in realko, in da naj se od strani mestnega zbora dela na to, da oba zavoda vzame država v svojo oskrb.

Bile so to dobro premišljene besede dobrega gospodarja, da bi le ne bile pale na tako nerodovitna tla.

Mesto res samo vzdržuje oba zavoda in plačuje vsako leto, nota bene, prav rado 100.000 gl., ker oba zavoda sta izključno laška. Zná se, da bi mestni očetje dali radi še enkrat toliko, da bi se le vlada ne vtikala v ta zavoda. Znano nam je, da je pokojni župan dr. Bazoni bridko jadikoval, da se vlada povsod vtika v šole, tudi v tiste, ki jih ne vzdržuje sama. Znano nam je tudi, da je to še sedaj precejšen trn v peti vsem velikim možem, kojih dedje so bili še onkraj luže.

Imeli bi radi svoje zavoda pod lastnim, od vlade nezavisnim nadzorstvom, da bi se toliko lažje in vspešneje razvijala v njih „avita cultura“, koji tako silno smrdi vse, kar nosi črno-rumeno barvo.

Nam Slovincem pa ne more biti enako, ali vzdržuje ta zavoda mestna občina, ali ju vzame v svojo oskrb vlada. Prvič bi se tudi v naših žepih poznalo onih letnih 100.000 gl., drugič pa bi imeli mi tudi vsaj nekaj pravic v teh zavodih, namreč svoj jezik.

Sedaj se ne zine niti besedica v našem jeziku niti na gimnaziji, niti na realki; ako bi se pa zavoda poddržavila, morala bi se izpeljati tudi tu pravica za slovenski jezik. Kaj takega pa bi bilo za Lahe najhujši udarec, zato radi plačujejo in molče.

Toda poglejmo stvar samo. V tržaški okolici so laške ljudske šole, v katerih ni duha slovenščine, nasprotno pa so slovenske, v katerih je obvezen predmet tudi laščina. O nemščini tu ni govora, ker ni deželni jezik.

Sedaj pa poglejmo našega okoličana. Ako hoče dati svojega sina študirati, ne more ga dati v drž. nemško gimnazijo, ampak je prisiljen ga dati v laško komunalno. Tu pa skozi vseh osem let ne čuje besedice v svojem jeziku; je li čudno potem, ako po teku teh let piše in govori pravilno laški, ne zná pa govoriti in pisati slovenski?

Nadalje: je li čudno, da se potem, ko odraste, noče zavedati svojega materinega jezika, ako vidi, da ga na merodajnem mestu popolnoma prezirajo? Res so i tu izjeme; pridni in nadarjeni dijaki sami skrbé, da se izobražijo v svojem jeziku; nastane pa vprašanje: ali nimajo pravice, to zahtevati od gimnazije in realke, od onih zavodov, katere vzdržuje tudi žuljeva roka njih starišev? Stvar pač sama dosti glasno vpije po izpremembi. Toda pri naših

jališča, odkrije mu vse skrivnosti in okolnosti trgovine, najobsežniše kupčije.

V takem delovanju mu pretečete dve leti. Na to ga Žirard k sebi pokliče in mu pravi:

„Veste, da imam med ladjami na reki eno, ki mora ploviti ob afriški obali v zahodno Indijo. Vkrcajte se in vozite kot superkargo*). Popis tovara ste sami napravili, torej mi ni treba praviti, kaj je v ladji. Tudi vam nočem razlagati, kakošnega blaga da pripeljate. Če ste dobro izkoristili čas onih let, kar ste delali pri meni, sami veste, kaj je treba. Prepuščam vam zatorej najpopolnejšo svobodo. Kar bom videl, ko se vrnete, ono bo odločevalo, če bom mogel storiti kaj za vas.“

Laford se vkra. Na potu se zadržuje ednajst mesecev. Po tem času ga vidimo zopet v luki filadelfijski, z natovorjeno ladjo. Žirard mu veli, naj se poprime navadnih opravil v pisarnah, sam pa je tri dni natanko preiskoval vse papirje na ladji, ter si dal prinesiti primere vse robe v ladji. Vse preiskavši, gre po svojem opravlku, ne da bi besedico rekel superkargu. Žirard je skoparil z besedami tako, kakor z denarjem.

Preteče šest mesecev, ko Žirard pokliče Laforda na skromno kosilce. Reče mu:

*) Trgovci v imenu in na račun svojega gospodarja, ki v barki natovorjeno blago prodaje in za iztržek drugo kupuje.

razmerah je vedno le géslo: „Slovenec plačuj, pa — molči!“

Bodo pa li te žalostne razmere trajale na veke?

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. februarja.

(Slovenski katoliški shod) Začasni pripravljalni odbor za I. slovenski katoliški shod v Ljubljani je razposlal mnogim zaupnikom pisma, v katerih jih prosi v tej prevažni stvari dobrih svetov in dejanjske podpore. Vzlasti prosimo slovenske katoliške liste, da naj blagovoljno podpirajo pripravljalni odbor ter naj svoje čitatelje navdušujejo za to prelepo in prepotrebno početje. — Radostni javljamo vest, da je prevzvišeni knezoškof ljubljanski blagovolil prevzeti mesto pokrovitelja katoliškemu shodu tel je milostno obljubil vsestransko podpirati pripravljalni odbor. Iste milostne naklonjenosti smemo se nadejati tudi od drugih slovenskih škofov. — Vsa pisma tikajoča se I. slovenskega katoliškega shoda blagovolé naj se pošiljati pripravljalnemu odboru za I. slov. katoliški shod, kateremu načelnik je prelat dr. Andrej Čebašek, kanonik v Ljubljani.

(Konzervativno obrtno društvo) v Ljubljani je prejelo potom oblastev dopis obrtnega društva nižjeavstrijskega in c. kr. tehnološkega obrtnega muzeja, v katerem se društvu naznanja, da ustanové na Dunaju „muzej za zgodovino avstrijskega dela“. Namen temu muzeju je, domu in svetu kazati zgodovinski razvoj tehnike obrtnega dela, v koliko se je udeleževal in na ta razvoj vplival avstrijski obrt, kake nove iznajdbe ali poprave so se pri nas dognale in kako so se iznajdbe drugih dežel pri nas gojile in popolnjevale. — V to svrhu bodo nabirali za muzej razna orodja, modele, stroje, aparate in razne izdelke avstrijskega obrta, ki so važni za zgodovinski razvoj avstrijskega obrta na tehničnem polju. Vse to se bo pridobivalo z nakupovanjem, posojevanjem in z darili. Vspehi dosedanjih poskusov osnovalnega odbora so že sedaj tako ugodni, da se bo ta muzej otvoril že v najbližjem času. Presvetli cesar kakor tudi slavna vlada sta obljubila izdatno podporo za to važno početje. Odbor se zato obrača do obrtnih društev raznih avstrijskih dežel s prošnjo, naj podpirajo njegove namene ter opozarjajo svoje ude, ako ima kdo kaj takih stvari, da stopi v dogovor z osnovalnim odborom. — Konservativno obrtno društvo je v zadnji odborovi seji razpravljalo o tej zadevi. Odbor z veseljem pozdravlja nameravano osnovanje „muzeja za zgodovino avstrijskega dela“ ter bo pri posebnem društvenem shodu vso to stvar pojasnil svojim društvenikom. Ker pa ni pričakovati, da bi se slovenski obrtniki posebno zanimali za tak muzej na Dunaju, izraža odbor konservativnega obrtnega društva željo, naj bi se sčasoma v manjšem okviru tak muzej priredil v Ljubljani, ki naj bi nekako posredoval in pospeševal domači obrt in prodajanje domačih izdelkov. — Ta stvar je prav resnega pomisleka vredna, ker tako obrtno središče bo gotovo pospeševalo domači

„Potovali boste z ladjo ‚Krokodil‘ istim potom, ki vam je znan od poprej, toda na svoj račun in na svojo nevarnost. Tukaj je nadrobni popis vsega, kar ladja nosi in kolikor je sama vredna. Vsa vrednost znaša 45.000 dolarjev; vse to je vaše. Delajte za svoje koristi, kakor ste delali za moje.“

Kapitan Laford ni vedel, ali sanja, ali bdi.

„Kaj? ‚Krokodil‘ in pa blago?“

„Vaše je oboje. Saj sem rekel; čemu ponavljati?“

„To je prevelik dar meni!“

„Plača je vaši službi.“

„O, te je preogromno, moj gospod!“

„Dobro. Le pripravite se, da odplovete z ugodnim vetrom.“

Po teh besedah vstane skopi in velikodušni trgovec ter gre delat v pisarno.

Kapitan Laford je pridobil na drugom svojem potu toliko, da bi bil od dobička lahko mirno živel do konca dnij. Izbral si je pa, da ostane pri Žirardu. In tu je bil priča, kako se je Žirardu premoženje nakopičilo na ogromno svoto 100 milijonov frankov, njemu, ki je s tem začel, da je žganjico prodajal v leseni kolibi.

Po smrti Žirardovi, 24. septembra 1881, se je preselil Laford v svojo staro domovino, kjer je pametno užival pridobljeno imetje. V—ski.

obrt in bi bilo vzlasti tudi v gmotnem oziru za naše obrtnike blagodejnega pomena.

(Koncert gđ. Bronislave Wolske in g. Juffé-a) je bil sinoči v tukajšnji čitalnici dobro obiskan, in sicer od odličnega občinstva. Gospodična Wolska je rojena Poljakinja, sicer ponositim pa dostojnim vedenjem in prijaznim nasmehom si pridobiva takoj pri nastopu naklonjenost radovednih in lepo umetnost ljubečih poslušalcev. Nekako hladen je obraz, mirno oko takoj v pričetku, a ko tēko srebrnozvočni glasovi iz slavskega grla, tedaj jej zažari iz oči ogenj globokega občutka, kateri vzbuja besede duh, skladatelja divna domišljija. Resnice je trdil list, imenujoč gospico Wolsko poljskega slavčeka, katerega so občudovali že v mnogih ruskih, poljskih in nemških večjih mestih. Njen mezzosopran ima nenavaden obseg, zvok je čisto in polno doneč brez vsacega madeža ter mora očarati vsacega poslušalca. Njeno prednašanje je fino in naravno brez najmanjše prisiljenosti. Pela je tudi dve krasni skladbi g. Gerbiča ter iznenadila občinstvo s čistim izgovarjanjem slovenskih besed. Občinstvo je po vsaki točki burnim ploskanjem izražalo svoje priznanje. V koncertu je sodeloval mladi violoncelist g. Leon Juffé, ki je s pravo umetniško dovršenostjo sicer okornemu godalu izvajal, rekli bi, čarodejne glasove. Tudi tega umetnika je občinstvo po vsaki točki odlikovalo z burno pohvalo. Oba pa je spremljal na klavirju pianista in učitelj „Glasbene Matice“ g. K. Hoffmeister.

(„Pro domo“.) „Slov. Narod“ je te dni priobčil dva dopisa iz Škofje Loke, v katerih radikalni in mirnejši dopisnik skušata izbrisati za dotičnike neprijeten vtis, ki ga je naredil dopis v našem listu. A temu nismo krivi mi, ne naš dopisnik, kateri ni duhovnik, kar tu javno potrdimo, da ne boče kdo po krivem sumničen. — Na včerajšnjo notico pod naslovom „Glas iz občinstva“ pa z ozrom na prizadete osebe odgovorimo le toliko, da moremo s pričami dokazati vse, kar smo pisali, in odločno zavračamo sumničenje ovađuštva, za katero nismo rojeni, niti poklicani. Kdor javno zasramuje naš list, ta nas zasramuje. „Sapienti pauca!“

(Družbe sv. Cirila in Metoda goriška ženska podružnica) nam je doposlala svoje plačilo za l. 1891. Ker iz njega lepo odseva vzorno delovanje vrlih rodoljubkin ob bistri Soči, podajamo tu slovenskemu občinstvu kratko vsebino. — „Med mnogimi družbami“ — tako se pričinja poročilo — „se težko katera dobi, ki bi tako globoko segala v vse sloje narode in tako splošno zanimala vse zavedne Slovence, kakor uprav družba sv. Cirila in Metoda. Lepa njena ideja nas združuje, kakor ude jedne družine krog domačega ognjišča. Ob veselih in žalostnih prilikah se je spominjamo ter polagajoč darove na žrtvenik domovine nadaljujemo delo sv. blagovestnikov. Da bi še bolj goreče mogle vršiti domoljubni posel, združile smo se goriške Slovenke v žensko podružnico, ki je po letih sicer še mlada, a je pognala že tako krepke mladike, da je ne omaja vsak vetrič. To dokazuje uprav preteklo leto. Poleg načelnštva v Gorici so se trudile za družbu prosvetih še p. n. poverjenice: gđ. Jos. Dominko v Kobaridu, gospa Paljika v Volčah, gospa Jos. Kovačič pri Sv. Luciji, gđ. Gabrijela Doljak v Sulkanu, gospa Makuc v Podgori, gospa Roza Bajt v Št. Andrežu, gđ. Justina Štrukelj v Komnu, gospa Marija Lokar v Ajdovščini, gđ. Olga Fabijani v Črničah in gospa Alojzija Mo-

zetič v Prvačini. — Najlepši podružnični praznik je bila sijajna veselica dne 15. novembra 1891. l.; z njenimi dohodki so se lahko pokrili troški za „božičnico“ v otroških vrtech v Permi in Podgori. Mej ubožnejšo deco se je tedaj razdelila obleka, obuvalo, perilo in razne jestvine. Koliko veselje je bilo to za nedolžna otroška srea! Naj bi iskrica nedolžnega otroškega veselja šinila v srce blagih dobrotnikov mladine in jim vzbudila sladak spomin na mlade dni! Bog čuvaj blage dobrotnike! Bog čuvaj nedolžno deco! — Podružnično načelnštvo je imelo 7 sej. Vseh dohodkov je bilo 418 gld. 13 kr., mej njimi 78 gld. 64 kr. radodarnih doneskov. — V četrtem letu svojega delovanja, t. j. l. 1892., ima goriška ženska podružnica 349 družbenic in sicer 19 ustanovnic, 161 letnic in 169 podpornic. — V načelnštvo so voljene: g. Avgusta Šantel, prvomestnica; g. Sofija Hamel, zapisničarica; g. Marija Kanceler, blagajničarica; njih namestnice so pa: g. Ivana Dekleva, g. Viktorija Kavčič, g. Julija Fajgelj. — Najli do damo poročilo še kaj nauđuševalnih besedi? Ne! Prepričani smo, da goriške rodoljubkinje in ž njimi vred vse Slovenke goreče ljubijo in bodo ljubile našo mladino in da se tekmovalje trudijo za njeno versko, dinastično in narodno vzgojo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Dijaška kuhinja v Mariboru.) C. kr. namestništvo v Gradcu je potrdilo praviša „dijaške kuhinje“ v Mariboru. Osnovni zbor novemu podpori revnih in vrednih dijakov namenjenemu društvu bo pustni ponedeljek dne 29. februarja. Želeti je, da se društvu pridruži prav mnogo požrtvovalnih mladino-ljubov.

(Stalno nameščen) je dosedaj začasni profesor bogoslovja v Mariboru č. gosp. dr. Alojzij Meško kot redni profesor pravoslovja.

(Slaba kupčija z „nemškim koledarjem za Kranjsko“.) „Slov. Gospodar“ poroča, da ima društvo „Südmark“ na prodaj „nemški koledar za Kranjsko“. Sestavil ga je prof. Linhart in čisti dobiček je namenjen v podporo revnim dijakom v Kočevju. Kupčija s tem koledarjem pa ne gre posebno dobro, kajti odbor tega društva naznanja v „Marb. Ztg.“, da je prodal doslej še le jeden iztis koledarja.

(Plesni venček pevskega društva „Ljubljana“.) ki se je vršil v nedeljo 21. t. m. v spodnjih prostorih ljubljanske čitalnice, bil je prav dobro obiskan. Gostilniški prostori pa, žal, enakim prireditvam ne ugaajo, kajti ob 10. uri ni bilo dobiti prostora več, tako da je morala gospoda, hoteča po gledališki predstavi udeležiti se plesnega venčka, zaradi nedostatka prostorov ostaviti čitalnico, kar se je splošno obžalovalo. Izmej dostojanstvenikov po-častili so venček s svojim obiskom trgovske in kup-čijske zbornice predsednik g. Iv. Perdau, gospod ces. svetnik Iv. Murnik z velečastito g. soprogo itd. Slavni biciklisti klub pa se je odzval prijaznemu vabilu in corpore s svojim zapovednikom na čelu. Ta udeležba naredila je jako prijeten utis. V steklenem salonu, ki po izjavi večletnih obiskovalcev čitalnice še nikdar ni bil tako okusno dekoriran z eksotičnimi in raznimi drugimi rastlinami, zelenjem ter narodnimi in cesarskimi zastavami okrašen in nakičen, bila je po otvorjenju plesa po društvenem načelniku V. Jeniču živahna zabava. Mej počitkom zapelo je društvo par zborov, ki so bili s ploskanjem vsprejeti. Prvi javni nastop novega društva završil

se je povsem povoljno in v popolno zadoščenje prirediteljev.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. A. Šibal, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Sevnici, je dobil župnijo v Teharjih; č. g. Jurij Purgaj je premeščen iz Slivnice v Kostrivnico; dne 20. t. m. je umrl č. g. Fr. Pergas, zlato-mašnik na Ptujski Gori.

(Pregledovanje žrebcev) bode dne 1. marca v Celju, dne 2. v Ptaju, dne 3. v Mariboru, dne 4. v Omureku in dne 5. v Radgoni.

Telegrami.

Dunaj, 26. februarja. Cesar se je jutraj pripeljal iz Budimpešte. — Ker se zdravje nadvojvodinji Mariji Valeriji vedno boljša, izostanejo poročila.

Rim, 25. februarja. Avstrijski poslanik grof Revertera je papežu povodom obletnice kronanja častital.

Belgrad, 25. februarja. Predsednikom skupščine je izvoljen Vuković, podpredsednikom Jovanović.

Carjigrad, 25. februarja. Vuković je nevarno ranjen.

Berolin, 26. februarja. Sinoči okoli 6. ure so bili novi nemiri v frankobrodskem delu mesta. Trupe po več stotin so napale pekovske in mesarske prodajalnice, razbile izložna okna in odnesle blaga. Policija je morala s sabljami delati red, kar se jej je posrečilo okoli 10. ure.

Umrli so:

V bolnišnici:

21. februarja. Terezija Jerman, delavka, 60 let, jetika.
22. februarja. Jera Priksnar, gostija, 80 let, marasmus.
23. februarja. Bernard Jančar, delavec, 61 let, pneu-monija. — Katarina Cimperman, delavka 51 let, tumor abdom. — Jakob Rozman, čevljar, 37 let, vsled črevesne otekline. — Janez Pintar, gostač, 73 let, Oedema pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Vetar	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
		opazovanja	zrakomera v mm			
25	7. u. jut.	740 3	12	sl. vzh.	oblačno	0:00
	2. u. pop.	741 3	4 0	sl. szpad	"	
	9. u. zveč.	741 6	18	"	"	
Srednja temperatura 2-3°, za 1-8° nad normalom.						

Organist

iz cecilijanske šole z dobrimi spričevali išče službe, katero bi rad takoj nastopil, ali pa vsaj o sv. Juriju.

Več se izve pri upravnistvu. 108 5-3

Kotranaste kroglice.

Priporočljive kot kašelj in hripavost odstra-njujoče in olajšujoče, sliz razkrojujoče sredstvo.

Te kroglice, ki pomir-jejo in mehčajo, morejo se posebno onim priporočati, ki pri svojih poslih in dolžnostih potrebujejo jasen in močan glas, kakor cerkveni govorniki, učitelji, pevec itd. — 1 škatla 25 kr., 10 škatel 2 gld.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (1310) 8

Dunajska borza.

Dne 26. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	94 gld. 85 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	94 " 35 "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 80 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 55 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1040 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	307 " 25 "
London, 10 funtov strl.	118 " 25 "
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 38 "
Cesarski cekini	5 " 56 "
Nemških mark 100	57 " 90 "

Dne 25. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	107 gld. 90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 " 20 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	138 " — "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	148 " — "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	152 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma	100 " 50 "
Kreditne srečke, 100 gld.	186 " — "
St. Genois srečke, 40 gld.	60 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. 25 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " 75 "
Salmove srečke, 40 gld.	61 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	57 " 50 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2855	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	86 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 16 1/2 "
Laških lir 100	45 " 65 "

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komer-cijonalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-nice njene.

1864. leta promese

celo gld. 4 1/2 in 50 kr. kolek.

polovico " 2 1/2

Žrebanje že dne 1. marca.

Glavni dobiček 150.000 gld. av. velj.